

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 378
Vår ref.: 21/6885-4
Saksbehandler: Andreas Skulberg
Dato: 01.03.2021

Svar på covid-19-oppdrag fra HOD 378 del 2 – Vurdering av tiltaksnivå for Oslo og omkringliggende kommuner i Viken samt Kristiansand og omkringliggende kommuner fra 1.3.2021

Vedlagt ligger svar på dette oppdraget.

Oppsummering

- HelseDirektoratet mener situasjonen i Oslo og enkelte omkringliggende utbruddskommuner er så alvorlig at det er nødvendig med skjerpet lokalt tiltaksnivå tilsvarende covid-19 forskriften kapittel 5A
- For utbruddskommunene anbefalte HelseDirektoratet forsterkede tiltak knyttet til barn og unge
- Kommunene har selv vurdert situasjonen slik at det er behov for å treffe skjerpede smitteverntiltak, og de fleste kommunene ønsket lokalt vedtatt forskrift koordinert med tiltakene vedtatt for Oslo kommune
- Kristiansand kommune har etter råd fra FHI og Statsforvalteren i Agder fattet lokal forskrift med skjerpede smitteverntiltak
- Kommunene må til enhver tid konkret vurdere behovet for råd og tiltak, herunder behovet for samordning av tiltak for å redusere mobiliteten på tvers av kommunene
- HelseDirektoratet vil gjøre en ny vurdering av behovet for regional samordning og av forholdsmessigheten i tiltakene etter at de lokale forskriftene er vedtatt, og det er mulig å vurdere tiltakene i sammenheng

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Jon Hilmar Iversen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester

Jon Hilmar Iversen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19-opppdrag fra HOD 378 del 2 – Vurdering av tiltaksnivå for Oslo og omkringliggende kommuner i Viken samt Kristiansand og omkringliggende kommuner fra 1.3.2021

Oppsummering

- HelseDirektoratet mener situasjonen i Oslo og enkelte omkringliggende utbruddskommuner er så alvorlig at det er nødvendig med skjerpet lokalt tiltaksnivå tilsvarende covid-19 forskriften kapittel 5A
 - For utbruddskommunene anbefalte HelseDirektoratet forsterkede tiltak knyttet til barn og unge
 - Kommunene har selv vurdert situasjonen slik at det er behov for å treffe skjerpede smitteverntiltak, og de fleste kommunene ønsket lokalt vedtatt forskrift koordinert med tiltakene vedtatt for Oslo kommune
 - Kristiansand kommune har etter råd fra FHI og Statsforvalteren i Agder fattet lokal forskrift med skjerpede smitteverntiltak
 - Kommunene må til enhver tid konkret vurdere behovet for råd og tiltak, herunder behovet for samordning av tiltak for å redusere mobiliteten på tvers av kommunene
 - HelseDirektoratet vil gjøre en ny vurdering av behovet for regional samordning og av forholdsmessigheten i tiltakene etter at de lokale forskriftene er vedtatt, og det er mulig å vurdere tiltakene i sammenheng
-

Oppdrag 378 del 2 - om vurdering av smitteutviklingen og ev. behov for sterke tiltak nasjonalt og lokalt

Oppdrag nr. 378 til Helsedirektoratet om vurdering av smitteutviklingen og ev. behov for sterke tiltak nasjonalt og lokalt

Oppdragets del 2 – ev. behov for sterkere tiltak lokalt

På bakgrunn av lokal smitteutvikling, blant annet i Oslo og Kristiansand, ber departementet om at Helsedirektoratet, <i samråd med Folkehelseinstituttet, vurderer behovet for nasjonalt vedtatte tiltak i tråd med covid-19-forskriftens kapittel 5A til 5C i områder der smitten nå øker, hvis det ikke settes inn tilstrekkelig lokale tiltak i løpet av helgen. Vurderingen skal omfatte både tiltak i form av anbefalinger og behovet for forskriftsregulerte tiltak. Dersom det er behov for forskriftsendringer ber departementet om konkrete forslag til endringer i covid-19-forskriften.

Frist for oppdragets del 2 settes til mandag 1. mars 2021 kl. 15.00.

Bakgrunn

Smittetallene i Oslo har vært raskt økende den siste tiden. I uke 8 registrerte Oslo det høyeste tallet for nye daglig smittede gjennom pandemien. Flere samtidig pågående utbrudd og raskt stigende insidens i bydeler som tidligere har hatt utfordringer, gjør situasjonen krevende. Den britiske varianten av viruset anslås nå å utgjøre cirka 50 % av smittetilfellene, og andelen er økende.

I Viken er situasjonen for de fleste kommunene under kontroll. Utbrudd håndteres i hovedsak raskt og godt, og man evner stort sett å slå ned smitte med forsterket TISK. Enkelte kommuner opplever imidlertid krevende utbrudd med engelsk variant. Bærum kommune har en sterk økning i antall påviste tilfeller, og kapasiteten er presset. Moss kommune har utfordringer med et utbrudd med utgangspunkt i rusmiljøet. Nittedal har hatt utbrudd i en skole og en barnehage. Lillestrøm, Sarpsborg og Fredrikstad har mindre klynger og utbrudd som håndteres, og tallene er relativt stabile. Asker og Lørenskog har hatt en svak økning i uke 8. Det er et gjennomgående at mange av nabokommunene opplever at smittetilfeller har tilknytning til Oslo. Den høye mobiliteten i regionen gjør situasjonen i Oslo krevende også for kommunene rundt. Kommunene erfarer at smittespredningen går raskere når den nye varianten er introdusert.

Oslo kommune informerte i møte 26. februar 2021 med Helsedirektoratet, FHI og Statsforvalteren i Oslo og Viken at de i samråd med FHI ønsket å innføre en rekke lokale smitteverntiltak for å redusere den økende smittesituasjonen. Helsedirektoratet anmodet FHI om å gi smittevern faglige råd som vil være tilstrekkelig til raskt å få redusert R til under 1.

Det ble 27. februar 2021 diskutert tiltaksnivå for Oslo og omkringliggende kommuner

For å vurdere behovet for sentral, lokal eller regional regulering av tiltaksnivå ble det 27. februar avholdt møte mellom Statsforvalteren i Oslo og Viken, de aktuelle kommunene, Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet. I møtet orienterte Oslo kommune om sin beslutning om å skjerpe tiltaksnivået i kommunen. Helsedirektoratet orienterte om videre prosess og FHI ga en orientering om smittesituasjonen i Oslo og Viken.

De berørte kommunene redegjorde for hvordan de opplevde egen situasjon med fokus på håndtering av lokal smitte. Kommunene ble bedt om å vurdere behov for mobilitetsreducerende tiltak på bakgrunn av tiltak og situasjon i Oslo og øvrige kommuner med pågående utbrudd.

Oslo kommune la frem et forslag til tiltak som de hadde fått anbefalt fra Folkehelseinstituttet. Tiltakspakken er noe svakere enn tiltaksnivå 5A, og det vil i tillegg bli innført rødt nivå i videregående skoler.

Lillestrøm kommune ønsket i utgangspunktet nasjonal forskrift, men etter å ha samrådd seg med omkringliggende kommuner bestemte Lillestrøm seg for å fatte en lokal forskrift som følger Oslo kommune i tiltaksnivå. Dette innebærer at de fleste, men ikke alle, tiltakene i kapittel 5A antageligvis vil innføres også i Lillestrøm. Helsedirektoratet kjenner ikke det endelige innholdet i den lokale forskriften som er eller vil bli vedtatt av Lillestrøm.

Lørenskog kommune ønsket også nasjonal forskrift med tiltaksnivå tilsvarende covid-19 forskriften kapittel 5A, men vedtar lokal forskrift som følger Oslo.

Rælingen kommune ønsket lokal håndtering og så ikke behovet for nye tiltak. Kommunen vurderte faren for mobilitet fra Lillestrøm og Lørenskog som liten.

Nittedal har strenge tiltak hjemlet i lokal forskrift, og ønsker videreføring av forskriften. Kommunen vurderer i tillegg å innføre rødt tiltaksnivå på videregående skoler, og nye tiltak knyttet til byggeplasser. Lunner kommune opplyste om at de per tiden ikke har noen smittetilfeller, men følger situasjonen nøye med særlig fokus på mobilitet.

Bærum ønsket lokale tiltaksskjerpinger for å få redusert smittetrykket i kommunen, og vil vedta lokal forskrift fra onsdag. Asker ønsket ikke nasjonale tiltak, men ville samarbeide med Bærum kommune om mobilitetsreduserende tiltak.

Nordre Follo opplyste å ha lite smitte, men ønsket i utgangspunktet kun de nasjonale reguleringene, men med enkelte mobilitetsreduserende tiltak fra covid-19 forskriften 5C. Ås kommune delte Nordre Follo sin vurdering.

Enebakk kommune ønsket i utgangspunktet tiltak etter covid-19 forskriften kapittel 5C, men viderefører lokal forskrift tilsvarende 5C.

Nesodden kommune ønsket å fortsette med tiltak hjemlet i lokal forskrift, de opplyste å ha lavt smittetrykk.

Innspill fra Statsforvalteren i Oslo og Viken er vedlagt

Kristiansand og Agder

Kristiansand har gjennom hele februar hatt jevnt stigende smittetall, økningen var noe mindre fra uke 7 til uke 8 med til sammen 25 lørdag og søndag. Størst økning ses i yngre aldersgrupper (0-12; men spesielt 13-19 og 20-39 år). Det knytter seg størst bekymring til at andelen med ukjent smittevei har vært økende og nå ligger på 20-30%. Det har så langt ikke vært påvist mutasjoner i noen av utbruddene i Agder (de hittil mottatt bekreftede tilfellene av mutasjoner i Agder er alle knyttet direkte til innreisende og er alle isolerte fra ankomst og avgrenset med dette).

Rapport fra Statsforvalteren i Agder er vedlagt i sin helhet.

Folkehelseinstituttets innspill

Folkehelseinstituttets vurdering er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurderinger og anbefalinger

Helsedirektoratet er bekymret for smittesituasjonen i Oslo og Viken. Det blir stadig funnet flere tilfeller av mer smittsomme virusvarianter i regionen. Det er ikke full oversikt over mulig utbredelse, og det er ukjent smittevei til flere av de smittede. Situasjonen er uoversiktlig, og i rask utvikling.

Regionen er preget av til dels overlappende arbeidsmarked, og kjennetegnes av tett kontakt mellom mennesker, idet innbyggerne bruker tilbud på tvers av kommunene i regionen. Det er stor intern mobilitet, både gjennom arbeid og for barn og unge i skole og fritidsaktiviteter. Det er stor bruk av offentlig transport. Det er derfor svært viktig at Oslo får kontroll over smittesituasjonen, og at de omkringliggende kommunen koordinerer seg tilstrekkelig til at det ikke oppnås negativ og omvendt mobilitet ut av Oslo og til nabokommuner. Helsedirektoratet kjenner enda ikke

innholdet i de øvrige lokale vedtakene som vurderes iverksatt, og det er derfor vanskelig å ta stilling til om den koordinerte effekten vil være tilstrekkelig.

Det er nå knyttet særlig usikkerhet til effekten av vinterferien, og om ferien vil slå positivt eller negativt ut for Oslo og omkringliggende kommuner. Dette vil det ikke være mulig å ta stilling til før om noen dager.

Smittesituasjonen i Oslo må også vurderes på bakgrunn av den engelske varianten gir høyere grad av innleggelse og er mer smittsom enn den varianten av viruset som til nå har vært dominerende i landet.

Helsedirektoratet ser at det er stigning i smittetallene blant barn og unge både i Oslo og Viken. Særlig er det økning i aldersgruppen 13-19 år. Grunnet dette, samt den noe lavere testaktiviteten for yngre aldersgrupper, vurderer vi det som usikkert om tiltakene rettet mot barn og unge er tilstrekkelige slik de nå iverksettes i Oslo. Andelen asymptomatiske barn og barn med milde symptomer kan skape situasjoner der smitten sprer seg i noe tid før den oppdages. Helsedirektoratet ba derfor i oppdrag til Folkehelseinstituttet den 28. februar om utdyping av en rekke faglige problemstillinger (se vedlegg). FHI har i sin besvarelse ikke vurdert det som rimelig å øke tiltaksnivået for barn og unge per nå (se vedlegg). Helsedirektoratet ønsker å følge denne situasjonen nøye, og legger særlig andre lands erfaringer til grunn for en bekymring over at barns rolle i smittespredningen kan være større nå som de nye virusvariantene er introdusert i Norge.

Nedenfor gjøres konkrete anbefalinger knyttet til hver kommune:

Oslo kommune

I Oslo kommune er situasjonen ustabil og i utvikling. Oslo kommune har fortsatt pågående utbrudd, og har i den siste tiden hatt høyeste forekomst av nye smittede siden pandemien startet. Den engelske virusvarianten er trolig årsaken til rundt halvparten av tilfellene.

Helsedirektoratet viser til at tiltak etter covid-19 forskriften kapittel 5A har vist seg egnet til å slå ned utbrudd med engelsk variant i Nordre Follo og Ås. Oslo kommune har besluttet å innskjerpe lokale tiltak hjemlet i lokal forskrift på et noe lavere nivå enn covid-19-forskriften kapittel 5A, samt å sette videregående skoler til rødt nivå.

Helsedirektoratet er usikre på om tiltakene er tilstrekkelig målrettet for å stanse smittespredning blant barn og unge. I den forbindelse vil Helsedirektoratet vise til at covid-19 forskriften kapittel 5A har strengere tiltak knyttet til barn og unge enn de tiltak Oslo kommune lokalt har vedtatt.

På bakgrunn av ønske fra Oslo kommune og anbefaling fra Folkehelseinstituttet, vurderes det at Oslo kommune selv iverksetter lokale tiltak. Det vil da være nødvendig at kommuner med høy mobilitet til og fra Oslo iverksetter tilstrekkelige mobilitetsreducerende tiltak.

Fordi situasjonen er uoversiktlig vil det være nødvendig fortløpende å vurdere om de lokale tiltakene er tilstrekkelig til å slå ned smitten eller om det er behov for ytterligere tiltak, eventuelt sentralt koordinerte tiltak.

Helsedirektoratet mener det er særlig viktig at det raskt fattes lokale vedtak om stenging (eksempelvis av arbeidsplasser mv.) i utbruddssituasjoner.

Lillestrøm, Lørenskog og Nittedal

Helsedirektoratet viser til at det er pågående utbrudd i alle de tre kommunene. Kommunene har vurdert at de kan håndtere de pågående utbruddene med lokale forskrifter. Det er etter vår vurdering tilstrekkelig i første omgang å la kommunene selv fatte lokale tiltak for å redusere smittetrykket. Helsedirektoratet viser imidlertid til at det er fare for økt smitte i etterkant av vinterferien og at det derfor er nødvendig å følge situasjonen løpende, med sikte på å treffe skjerpede tiltak for å hindre at smitten kommer ut av kontroll og sprer seg ukontrollert i regionen.

Bærum

Bærum kommune har flere pågående utbrudd, og tilsvarende smittetrykk som Oslo. Helsedirektoratet mener derfor at det er av stor viktighet å fatte skjerpede smitteverntiltak i kommunen for å redusere smittetrykket og få situasjonen under kontroll. Bærum kommune opplyser om at smitten allerede er på et nivå der TISK kapasiteten er

under press. Helsedirektoratet viser til at Bærum har signalisert behov for og ønske om å fatte lokalt tilpassede smitteverntiltak hjemlet i lokal forskrift. Helsedirektoratet anbefaler at de gjør dette raskt, og vil følge med på om de lokalt tilpassede tiltakene har tilstrekkelig effekt til å bringe smitten under kontroll.

Kristiansand og Agder

Helsedirektoratet har vært i kontakt med Statsforvalteren i Agder som har gitt rapport om smittesituasjonen i Kristiansand kommune og omkringliggende kommuner. Rapporten er vedlagt i sin helhet. Kristiansand har gjennom hele februar hatt jevnt stigende smittetall, økningen var noe mindre fra uke 7 til uke 8 med til sammen 25 lørdag og søndag. Størst økning ses i yngre aldersgrupper (0-12; men spesielt 13-19 og 20-39 år). Det knytter seg størst bekymring til at andelen med ukjent smittevei har vært økende og nå ligger på 20-30%. Det har så langt ikke vært påvist mutasjoner i noen av utbruddene i Agder (de hittil mottatt bekreftede tilfellene av mutasjoner i Agder er alle knyttet direkte til innreisende og er alle isolerte fra ankomst og avgrenset med dette). Kristiansand kommune opplyser at de fortsatt har kapasitet i TISK-arbeidet. Kommunen har tatt en rekke lokale smitteverntiltak hjemlet i lokal forskrift, i samråd med Folkehelseinstituttets utbruddsgruppe.

Statsforvalteren i Agder har videre innhentet informasjon om smittetrykket for følgende omkringliggende kommuner, Lillesand, Lindesnes og Vennesla. Samlet sett rapporteres det om at smittesituasjonen i de omkringliggende kommunene er under kontroll, og at de fleste smittede har kjent smittevei og at tendensen er klart synkende.

Omkringliggende kommuner til utbruddskommunene

Tendensen i de fleste kommunene i Viken er lav eller synkende smitte. I slike kommuner vil tiltak tilsvarende covid-19 forskriften kapittel 5A være for omfattende. I kommuner som har stor grad av pendling og kontakt over kommunegrensene med utbruddskommuner bør det vurderes regulering med tiltak i samsvar med kapittel 5C. Disse tiltakene har som formål å redusere kontakt mellom personer på tvers av kommunegrensene. Kommunene kjenner best den lokale situasjonen og kontaktmønster på tvers av kommunegrenser.

Helsedirektoratet støtter vurderingen av at det gjøres lokale vurderinger av mobilitetsreducerende tiltak for å hindre mobilitet fra utbruddskommuner til de omkringliggende kommunene, som f.eks. å stenge treningssentre for personer som ikke bor i kommunene. Dersom det skjer en økt mobilitet fra utbruddskommuner slik vi har sett tidligere i pandemien, må det vurderes regionale tiltak etter covid-19 forskriften kapittel 5C.

Kristiansand og omkringliggende kommuner

Kristiansand kommune har tatt lokale smitteverntiltak for å få kontroll på det pågående utbruddet i regionen. Helsedirektoratet vurderer at tiltakene bør få tid til å virke for å bringe situasjonen under kontroll. Slik vi forstår er situasjonen i de omkringliggende kommunene under kontroll, og det er derfor etter vårt syn ikke behov for ytterligere smitteverntiltak i disse kommunene.

Behovet for regionale, koordinerende eller lokale tiltak, jf. smittevernloven § 4-1 annet ledd

Etter smittevernloven § 4-1 annet ledd kan Helsedirektoratet treffe vedtak som nevnt i første ledd for hele landet eller for deler av landet ved et alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom og når det er avgjørende å få satt tiltak i verk raskt for å motvirke overføring av sykdommen.

Helsedirektoratets vurdering er at vilkårene i smittevernloven § 4-1 er oppfylt. De nye virusvariantene er mer smittsomme og er påvist i utbrudd i flere kommuner. Til tross for at Oslo over tid har stått med nokså omfattende tiltak, er smittetallene i Oslo de høyeste vi har sett så langt. Hvis den engelske virusvarianten er i ferd med å bli dominant, vil det være nødvendig med enda strengere tiltak for å holde situasjonen under kontroll. Ny informasjon er at den engelske varianten medfører større belastning på helsevesenet enn den til nå dominerende varianten. Det er fortsatt helt avgjørende å begrense spredning av disse variantene slik at man forsinker utbredelsen. Når de mer smittsomme variantene får fotfeste på Østlandet, vil de lett spre seg til resten av landet. Dette kan medføre at man

må ha strengere tiltak i hele landet og over lenger tid for å holde epidemien under kontroll. Det er fortsatt behov for å raskt koordinere kontakt og mobilitetsreducerende tiltak i utbruddskommunene og deres nabokommuner. Østlandsregionen anses å være en region med høy mobilitet på tvers av kommunegrensene, og med betydelig pendleraktivitet til og fra Oslo kommune. Dette tilsier fortsatt koordinering av tiltak gjeldende likt for regionen.

Helsedirektoratet har imidlertid anbefalt i tråd med FHIs og kommunenes egen vurdering at det foreløpig vurderes lokalt utformede forskrifter, men følger situasjonen nøye og vil endre vår vurdering dersom vi skulle se at tiltakene ikke er tilstrekkelige for å redusere smitten i regionen.

Behovet for regionale, koordinerende eller lokale tiltak, jf. smittevernloven § 4-1 annet ledd i Kristiansand og Agder

Helsedirektoratet viser til at situasjonen i Kristiansand og Agder virker å være under kontroll, særlig når det gjelder smittetrykket for de omkringliggende kommunene. Vi har pr. nå ikke informasjon som tilsier at det er avgjørende å treffe tiltak raskt. Kristiansand kommune har videre fattet lokale smitteverntiltak med hjemmel i lokal forskrift etter råd fra Folkehelseinstituttet og Statsforvalteren i Agder. Helsedirektoratet viser videre til at det ikke er påvist engelsk variant i utbruddet. Vi vil derfor ikke anbefale regionale eller lokale tiltak med hjemmel i smittevernloven § 4-1 annet ledd.

Samlet anbefaling

- Helsedirektoratet anbefaler at det innledningsvis fattes lokale smitteverntiltak for utbruddskommuner i Oslo og Viken, som tilsvarer tiltaksnivået i covid-19 forskriften kapittel 5A. Dette gjelder kommunene Oslo, Bærum, Lillestrøm, Lørenskog og Nittedal
- Omkringliggende kommuner bør vurdere mobilitetsreducerende tiltak for å forhindre uønsket mobilitet fra utbruddskommunene
- Helsedirektoratet anbefaler at Kristiansand viderefører lokale smitteverntiltak i lokal forskrift til utbruddet er slått ned

Helsedirektoratet legger til grunn at utbruddskommunene fatter lokalt hjemlede forskrifter med smitteverntiltak. Hvorvidt de lokale forskriftene er tilstrekkelige for å begrense og slå ned pågående utbrudd er ikke mulig å vurdere på nåværende tidspunkt, da flere av forskriftene enda ikke er vedtatt. Helsedirektoratet vil derfor følge situasjonen nøye, for å vurdere forskriftenes effekt på smittesituasjonen.

Kommunene må til enhver tid foreta selvstendige vurderinger av behov for eventuelt forsterkede tiltak. Helsedirektoratet vil særlig følge de pågående utbruddene med engelsk variant i Oslo regionen nøye.

Vedlegg

FHIs innspill til besvarelse til oppdrag 378 del 2

Rapport fra Statsforvalteren i Agder

Tilleggsoppdrag fra Helsedirektoratet til FHI

Besvarelse fra FHI på spørsmål en og to i tilleggsoppdraget fra Helsedirektoratet

Innspill fra Fylkeslegen i Oslo og Viken

Oppdrag fra HOD nr. 378 om vurdering av smitteutviklingen og ev. behov for sterke tiltak nasjonalt og lokalt

28. februar 2021

Oppdragstekst

Helse- og omsorgsdepartementet viser til at man den siste uken igjen ser en økning i smitteutviklingen på nasjonalt nivå. Antall meldte tilfeller var i forrige uke stabilt eller økende i alle aldersgrupper sammenlignet med uken før, og det høyeste antall meldte tilfeller i forhold til befolkningstallet i uke 7 ble observert i aldersgruppene 13–19 år og 20–39 år.

I tillegg ser man en bekymringsfull lokal økning i noen områder, særlig i Oslo der man også ser en økning i tilfeller med mutert virus. En tilsvarende økning i andel av muterte virus forventes også i resten av landet. Basert på tidligere erfaring kan det stilles spørsmål om det fremdeles er tilstrekkelig med lokal håndtering og forsterket TISK.

Oppdragets del 1 – ev. behov for sterkere nasjonale tiltak

På bakgrunn av den generelle smitteutviklingen ber departementet om at Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, vurderer behovet for sterkere nasjonale tiltak. Vurderingen skal omfatte både tiltak i form av anbefalinger og behovet for forskriftsregulerte tiltak. Dersom det er behov for forskriftsendringer, ber departementet om konkrete forslag til endringer i covid-19-forskriften.

Frist for oppdragets del 1 settes til tirsdag 2. mars 2021 kl. 12.00.

Oppdragets del 2 – ev. behov for sterkere tiltak lokalt

På bakgrunn av lokal smitteutvikling, blant annet i Oslo og Kristiansand, ber departementet om at Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, vurderer behovet for nasjonalt vedtatte tiltak i tråd med covid-19-forskriftens kapittel 5A til 5C i områder der smitten nå øker, hvis det ikke settes inn tilstrekkelig lokale tiltak i løpet av helgen. Vurderingen skal omfatte både tiltak i form av anbefalinger og behovet for forskriftsregulerte tiltak. Dersom det er behov for forskriftsendringer, ber departementet om konkrete forslag til endringer i covid-19-forskriften.

Frist for oppdragets del 2 settes til mandag 1. mars 2021 kl. 15.00.

Kontaktpersoner: Benedicte Mørkved Larsen (Benedicte-Morkved.Larsen@hod.dep.no eller telefon 22248374) og Vegard Pettersen (Vegard.Pettersen@hod.dep.no eller telefon 22248507).

Vi ber om at svar på oppdraget sendes Krisestab_NY@hod.dep.no med kopi til kontaktpersonene som angitt ovenfor.

Del 1 om eventuelt behov for sterkere nasjonale tiltak

Del 2 om eventuelt behov for sterkere tiltak lokalt

28.2.2021 klokka 23:40

Det har de seneste dagene vært en rekke møter med kommuner med utbrudd. Særlig intensiv har møtevirksomheten vært med:

- Oslo kommune, ledet av kommunen med FHI, Hdir og statsforvalteren
- Kommunene i Viken, ledet av statsforvalteren med FHI og Hdir
- Kristiansand kommune, ledet av FHI med statsforvalteren (søndagens møte)

I lys av epidemiens utvikling i Oslo, Lørenskog, Lillestrøm, Bærum og Kristiansand mener vi at det er behov for ytterligere tiltak her, og vi har gitt råd om dette i møter. Disse blir fulgt opp av kommunene selv i form av lokale forskrifter og råd:

- Oslo kommune har allerede søndag offentliggjort en rekke nye, strenge tiltak.
- Oslos nabokommuner har signalisert at de vil følge opp Oslos tiltak med tilsvarende eller liknende tiltak.
- Kristiansand kommune planlegger mandag å utvide sin lokale forskrift til å inkludere blant annet rødt nivå i videregående skoler, stenging av alle serveringssteder, forbud mot alle arrangementer og serveringssteder, stenging av treningsentre, forbud mot flere enn fem gjester i private hjem og flere andre, mindre tiltak. Fra før er det nesten bare digital undervisning ved universitetet. (Vi minner om at utbruddet i Kristiansand er med det «gamle» viruset.)
- Kristiansands nabokommuner vil mandag i møte med FHI og statsforvalteren vurdere enge tiltak for å motvirke effekter av at folk fra Kristiansand flytter aktiviteter til deres kommuner.

På denne bakgrunn, og gitt at Oslos nabokommuner og Kristiansand følger opp sine planer, mener vi **det ikke er behov for nasjonalt vedtatte tiltak for disse kommunene**. Dette er i tråd med gjeldende strategi, og kommunene har ønsket å styre responsen selv.

Folkehelseinstituttet vil på vanlig måte fortsette rådgivningen til disse kommunene i lys av epidemiens utvikling.

Folkehelseinstituttet er i dialog med kommunelegene i en rekke kommuner med større eller mindre utbrudd med og uten varianter av viruset, men disse utbruddene er ikke spesielt uvanlige eller bekymringsfulle.

Vedlegg til svar på 378 fra statsforvalteren i Oslo og Viken

Fra: Skjerven-Martinsen, Marianne <fbumsm@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 1. mars 2021 14:11

Til: Andreas Skulberg <Andreas.Skulberg@helsedir.no>; Pålstrud, Espen <fmosesp@statsforvalteren.no>

Kopi: Knut Erlend Bergan <Knut.Erlend.Bergan@helsedir.no>; Bente Lund <Bente.Lund@helsedir.no>; Fisknes, Hanne <fmbuhfi@statsforvalteren.no>

Emne: SV: Oslo og Viken

Hei Andreas,

Her er innspill fra oss relatert til prosessen i helgen og smitteutvikling inkl vår mulighet til å fange opp smitteøkning systematisk.

Generelt

I de to møtene med Oslos nabokommuner 27. februar, presenterte Oslo kommune hovedtrekkene i sine tiltak, samt at Oslo kommune opplyste at de ville fortsette med lokal forskrift og forsterke denne. Nabokommunene hadde opprinnelig ulike syn på om skjerpingen av tiltakene i deres kommuner (med bakgrunn i Oslos smittesituasjon) skulle løses med lokal eller nasjonal forskrift. Bærum m.fl. ønsket lokal forskrift, og dette førte til at alle de aktuelle nabokommunene ønsket å løse situasjonen med lokale forskrifter nå. Erfaring med gjentatte justeringer av smitteverntiltakene, samt god lokalkunnskap, bør kunne tilsi at nabokommunene nå fatter vedtak som både dekker egen smittesituasjon og mobilitetskonsekvenser av Oslos tiltak. Om tiltakene i sum vi være tilstrekkelige, gjenstår å se etter at de lokale vedtakene nå blir fattet og får virke.

Spørsmålet om tiltakene har tilstrekkelig effekt, avhenger av hva som skal være målet for smitteutviklingen. Statsforvalterens opplever at målet med tiltakene kan kommuniseres tydeligere til kommunene og at Helsedirektoratet og FHI bør ha en ytterligere avklaring om mål og anbefalte tiltak, slik at anbefalingene til kommunene er tydeligere. Vår erfaring er også at få kommuner motsetter seg tydelige anbefalinger. Hvis en vesentlig del av målet et like/samordnede tiltak i en gruppe av kommuner, er vår erfaring at nasjonale tiltak i større grad bidrar til dette enn lokale tiltak. Tempoet ved innføring av nasjonale tiltak har også vist seg å være høyere når det viktig med raske tiltak i flere kommuner.

Spesielt angående utviklingen i smitte

Statsforvalteren har gjennom pandemien bedt om rapportering på smittetall fra kommunene i Oslo og Viken. Vi har fått oppdaterte tall hver mandag, herunder antall nysmittede siste uke. Vi har ikke kartlagt smitteutviklingen i kommunene mellom rapporteringene hver mandag. Kommunenes smittetall har avviket noe fra de tallene som FHI presenterer på sine nettsider. Dette har sammenheng med at FHI presenterer tall registrert gjennom MSIS og tallene knyttes til prøvetakingsdato. Dette medfører at tallene tilbakedateres til den dagen prøvetakingen ble foretatt og gir en forsinkelse i systemet slik at dagens tall kan endres flere dager frem i tid. I tillegg er MSIS knyttet opp til folkeregistrert adresse, ikke det stedet personen faktisk bor og oppholder seg.

I forbindelse med innføring av ny nasjonal rapporteringsløsning for Statsforvalterne er det valgt å gå over til å benytte FHI sine tall for å følge smitteutviklingen i kommunene for å unngå dobbelrapportering. Det er viktig at disse tallene er mest mulig oppdaterte og korrekte.

Situasjonen med økende andel mutert virus i Oslo og Viken fører til en brå smittestigning i kommuner med utbrudd. Det er pr i dag ingen automatikk i at andre enn kommunen selv kjenner til omfanget av denne smitteøkningen da rapportering fra kommunen til FHI i form av MSIS-tall med kopi til Statsforvalter, og slik vi forstår dette kan det ha et tidsmessig etterslep. Det hadde derfor vært nyttig med bedre oversikt spesielt over omfang av påviste muterte virus per kommune for å kunne bistå kommunene i å fange opp en dramatisk økning i smitte.

Med vennlig hilsen

Marianne Skjerven-Martinsen

fylkeslege/avd.dir

Statsforvalteren i Oslo og Viken

helseavdelingen

Telefon: 32 26 68 51

E-post: fbumsm@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/ov

Fra: Andreas Skulberg <Andreas.Skulberg@helsedir.no>

Sendt: mandag 1. mars 2021 12:38

Til: Skjerven-Martinsen, Marianne <fbumsm@statsforvalteren.no>; Pålsrud, Espen <fmosesp@statsforvalteren.no>

Kopi: Knut Erlend Bergan <Knut.Erlend.Bergan@helsedir.no>; Bente Lund <Bente.Lund@helsedir.no>; Fisknes, Hanne <fmbuhfi@statsforvalteren.no>

Emne: SV: Oslo og Viken

Hei Marianne,

Det går bra!

Vennlig hilsen

Andreas

Fra: Skjerven-Martinsen, Marianne <fbumsm@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 1. mars 2021 12:37

Til: Andreas Skulberg <Andreas.Skulberg@helsedir.no>; Pålsrud, Espen <fmosesp@statsforvalteren.no>

Kopi: Knut Erlend Bergan <Knut.Erlend.Bergan@helsedir.no>; Bente Lund <Bente.Lund@helsedir.no>; Fisknes, Hanne <fmbuhfi@statsforvalteren.no>

Emne: SV: Oslo og Viken

Hei Andreas,

Vi vil gjerne ha inn noen linjer fra oss.

Dere får dette senest kl 14. OK?

Med vennlig hilsen

Marianne Skjerven-Martinsen

fylkeslege/avd.dir

Statsforvalteren i Oslo og Viken

helseavdelingen

Telefon: 32 26 68 51

E-post: fbumsm@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/ov

Fra: Andreas Skulberg <Andreas.Skulberg@helsedir.no>

Sendt: mandag 1. mars 2021 11:10

Til: Skjerven-Martinsen, Marianne <fbumsm@statsforvalteren.no>; Pålsrud, Espen <fmosesp@statsforvalteren.no>

Kopi: Knut Erlend Bergan <Knut.Erlend.Bergan@helsedir.no>; Bente Lund <Bente.Lund@helsedir.no>

Emne: Oslo og Viken

Hei,

Takk for godt samarbeid i helgen.

Ønsker dere å komme med innspill/vurderinger som vi kan legge inn i besvarelsen til HOD om ev behov for samordning av tiltak mellom kommunene rundt Oslo? Vi skal levere innen kl 15 i dag.

Vennlig hilsen

Andreas

Vedlegg fra Statsforvalteren i Agder

Statsforvalteren i Agder v/fylkeslegen ble per telefon fra Helsedirektoratet v/Andreas Skulberg pr telefon 26.2.2021 bedt om å gi en rapport om situasjonen i Kristiansand og beskrivelse av tiltak iverksatt i både Kristiansand og randkommunene. Bakgrunnen var en henvendelse fra HOD og spørsmål om behov for nasjonale forskrifter for regionen.

Kristiansand kommune:

Kristiansand har gjennom hele februar hatt jevnt stigende smittetall, økningen var noe mindre fra uke 7 til uke 8 med til sammen 25 lørdag og søndag. Størst økning ses i yngre aldersgrupper (0-12; men spesielt 13-19 og 20-39 år). Det knytter seg størst bekymring til at andelen med ukjent smittevei har vært økende og nå ligger på 20-30%. Det har så langt ikke vært påvist mutasjoner i noen av utbruddene i Agder (de hittil mottatt bekreftede tilfellene av mutasjoner i Agder er alle knyttet direkte til innreisende og er alle isolerte fra ankomst og avgrenset med dette).

TISK: Kommunen har fortsatt kapasitet til å ta unna, både rask testing og intensivert smittesporing. Det knytter seg bekymring til robustheten / utholdenheten til arbeidet, gitt at dette trykket fortsatt skal stå over tid, og ikke minst hvis det komme mutasjoner i det allmenne smittebildet. Kommunen arbeider intenst med å øke kapasiteten og har fått informasjon om de nasjonale hjelpe/bemanningsordningene som er etablert.

TILTAK: Kommunen fattet tirsdag 23.februar vedtak som følger, med virkning fra 24.februar – 4.mars:

- Serveringssteder som har skjenkebevilling etter alkoholoven kapittel 4 og 5 skal ikke utøve skjenkebevillingen.
- Treningssentre er nå i utgangspunktet stengt, med to vesentlige unntak:

Det største unntaket er at sentre kan holde åpent for medlemmer som booker seg til trening på spesifikk tid. Slik individuell trening kan ikke gjøres i par eller grupper, men må gjøres helt alene eller veiledet av personlig trener.

Det andre unntaket er rehabilitering eller behandling av grupper på inntil seks deltakere. All annen trening i grupper og drop-in er stengt. Alle som oppholder seg i treningssentre innen disse unntakene skal til enhver tid holde minst to meters avstand til alle andre.
- Innendørs fornøylesparker, bingohaller, spillehaller, lekeland, bowlinghaller og tilsvarende steder der det pågår underholdnings- og fritidsaktiviteter skal være stengt.
-

I tillegg kommer følgende regel (ikke forskrift):

- I Kristiansand skal munnbind benyttes i det offentlige rom innendørs i situasjoner hvor det ikke er mulig å opprettholde minst 1 meters avstand. Dette vil gjelde ved reiser med kollektivtrafikk og ved besøk i butikker og handlesentre.

I det alminnelige bybildet er det en klar oppfatning av at befolkningen har fattet alvorret, og bruker munnbind.

Det har vært møter mellom kommunen og FHI sin utbruddsgruppe både fredag 26.2. og søndag 28.2., der nye tilrådninger fra FHI ble lagt frem for kommunen søndag kveld. Statsforvalteren var også til stede på møtet med FHI og i kommunens kriseledelsesmøte søndag kveld. Tilrådningene fra FHI er som følger:

- Universitetet fortsetter med nesten bare digital undervisning og strenge smitteverntiltak og avstandsregler for lesesaler.
- Videregående skoler går over til rødt nivå allerede fra mandag morgen.
- Ungdomsskoler og barneskoler gjennomfører gult nivå skikkelig. I tillegg settes det inn målrettede tiltak i skoler som opplever utbrudd.
- Alle arrangementer forbyes. Unntaket er bisettelser og begravelser, der de nasjonale reglene gjelder.
- Alle treningsentre stenges helt, eventuelt med unntak for rehabilitering.
- Alle serveringssteder stenges helt, men *take away* tillates.
- Forbud mot flere enn fem gjester i private hjem, jf. den nasjonale anbefalingen.
- Kamper og cuper mellom barn fra ulike klubber forbyes.
- Én-til-én-virksomheter skal følge forsterkede tiltak i veilederen for slike virksomheter.
- Alle anbefales å laste ned Smittestopp-appen.

Kristiansand kommune har i samarbeid med Agder fylkeskommune besluttet rødt nivå på videregående skole. Vider har de på bakgrunn av ovenstående følgende saksfremlegg for formannskapet (se vedlegg til utkast til forskrift, endringer kan komme:

- Treningsentre stenges, med unntak for rehabilitering
- Basseng/badeanlegg stenges med unntak for skolesvømming
- Serveringssteder stenges, med unntak for take-away
- Forbud mot arrangement inkl forbud mot cup/kamper for barn, mellom ulike klubber
- Forbud mot fler enn 5 gjester i private hjem
- Hjemmekontor for alle som kan benytte dette (anbefaling)
- En-til-en virksomheter skal følge forsterkede tiltak i veileder for slike
- Munnbind i det offentlige rom hvis ikke 1 m regelen kan overholdes (anbefaling)
- Anbefaling om å laste ned smittestopp-appen.

Formannskapet skal behandle fremlegget mandag formiddag. Forslag til tiltak er offentliggjort i media søndag kveld.

Forholdet til nabokommuner:

Statsforvalteren hadde 23.februar møte med alle kommunene fra Farsund i vest til Arendal i øst for å orientere om den situasjonen som Kristiansand kommune da var i, og der kommunen orienterte om de tiltak som var foreslått. Dette for å forberede øvrige kommuner på eventuell økt tilstrømning til attraksjoner / aktiviteter fra Kristiansands innbyggere. Kommunene satt alle samme pris på initiativet og orienteringen. Vennesla kommune besluttet umiddelbart å stenge den kommunale svømmehallen for besøkende; det samme gjorde Lindesnes. Lillesand kommune har hatt kontakt med IKEA (nær sørlandsparken) som også har innført munnbindpåbud. Kommunene har oppfordret til hjemmekontor så sant mulig, de har intensivert kontrollen med serveringsteder med innleide vakter og er alle aktive med informasjon på sine hjemmesider. Det rapporteres om godt samarbeid med frivillige organisasjoner og politiet.

Etter anmodning fra Helsedirektoratet har Statsforvalteren innhentet situasjonsbeskrivelse fra de nærmeste større kommunene med tilbud som innbyggere i Kristiansand kan forventes å ville oppsøke (serveringssteder, badeanlegg, treningsentre mv).

- Vennesla kommune
- Lindesnes kommune
- Lillesand kommune

Smittesituasjonen i kommunene:

Vennesla kommune: Trenden er stigende. Ca. 75-80 pr. 100.000 siste 14 dagene. De fleste smittede har kjent smitteveg med klart definerte nærkontakter. Ingen kommunale enheter er pr. i dag berørt i særlig grad. En privat barnehage har en gruppe i karantene.

Lindesnes kommune har 7 smittede i uke 8, ingen i helgen. 19 smittede i uke 7. Lindesnes kommune har hatt relativt høyt antall smittede i februar i år, sammenlignet med andre måneder i det året pandemien har vart. Statsforvalteren har hatt eget oppfølgingsmøte med kommunen av denne grunn. De fleste av de smittede i februar har kjent smittevei, og kan knyttes til smitte i Kristiansand. I uke 9 vil de skoleklasser og barnehageavdelinger som har vært satt i karantene, være ute av denne. Det er utfordrende situasjon med smitte i rusmiljøet.

Lillesand kommune

7 med påvist smitte siste uka. De siste ukene har kommunen opplevde en tydelig økning, med tidvis over ti i isolasjon og over hundre i karantene. Personer i karantene har vært knyttet til enkelte avdelinger i skole og barnehage. Innen helse- og omsorgssektoren er ingen i karantene pr dato.

Smittesporingsarbeidet var under press, men man klarte å finne de aller fleste smittetilstandene. Hovedparten fra nabokommunen. Det er tilstrekkelig testkapasitet.

Vurdering av smittesituasjonen

Foreløpige tall fra SSHF viser 5 positive prøver for øvrige kommuner i Agder lørdag og ingen nye søndag.

De tre kommunen nevnt over har en stigende smittetrend (nivå 2), de fleste smittede har kjente smitteveier hvor en stor del kan spores tilbake til Kristiansand.

Smittesituasjonen vurderes med dagens tall til å være under kontroll, det er god TISK-kapasitet, det berører ikke tjenestetilbudene i kommunene alvorlig. Kommunene er sterkt påvirket av smittesituasjonen i Kristiansand. Samordnede tiltak og smittesporing er iverksatt og fungerer så langt godt.

Vurdering av gjennomførte tiltak

Randkommunene har høyt fokus på smittesituasjonen i Kristiansand og sannsynligheten for at de blir berørt av Agders episenter. Alle kommunen har stort trykk på TISK og samordning av tiltak. Alle kommunene har en proaktiv tilnærming for å unngå smittespredning. De har kapasitet nok for kunne gjøre jobben med dagens smittetall og fordeling.

Vurdering av påtrykk fra omgivelsen

Randkommunene har gjennom flere samordningsmøter avpasset tiltakene ift smittesituasjonen. Møtene har skapt felles trygghet i hvordan tiltakene og anbefalingene bør være. Kommunen rapporterer om at tiltakene høster stor legitimitet i befolkningen og at medieomtaler viser at befolkningen stort sett forventer stramme tiltak og en proaktiv tilnærming. Kommunene har gode informasjonstiltak og dette styrker forståelsen i befolkningen og blant ansatte.

Randkommunenes vurdering av samordningsbehovet

Randkommunene gir en positiv tilbakemelding på samordningsmøter i regi av Statsforvalteren. De er viktige for å oppnå en felles situasjonsforståelse, samordne tiltak, anbefalinger, informasjonsstrategien samt skape trygghet for egne avgjørelser.

Randkommunenes vurdering av behovet for at det bør bli iverksatt tiltak fra statlig hold

Kommunene er enige i at dagens samordning via Statsforvalteren fungerer godt ved dagens smittebilde. Foreløpig er det ikke behov for statlige tiltak, men dette bør fortløpende vurderes ved endringer.

Statsforvalterens oppfølging:

Vi følger opp situasjonen i Kristiansand tett. Det innkalles til nytt møte med kommunene i Kristiansandsregionen utvidet med Farsund, Lyngdal, Grimstad og Arendal i dag (1.mars) kl 11. Alle kystkommunene har erfaringsmessig inn/utpendling, god veiforbindelse og relativt kort reisetid ut fra Kristiansand for eventuelt å oppsøke aktiviteter. Hensikten er å gi kommunene en orientering om tiltakene som iverksettes i Kristiansand, og at kommunene kan forberede tiltak i sine kommuner etter behov. Det vurderes å være god TISK-kapasitet og kontroll i de øvrige kommunene, men situasjonen i Lillesand, Vennesla og Lindesnes er mest utfordrende og følges spesielt.

1.mars 2021

Anne-Sofie Syvertsen

Fylkeslege

Tilleggsbestilling fra Helsedirektoratet til FHI, oppdrag 378

På grunn av utvikling av smittesituasjonen og HODs frist i oppdrag 378 ber vi om svar innen knappe frister, fristene er omtalt under spørsmål 2 og 4 i siste avsnitt

Bakgrunn

Helsedirektoratet viser til FHIs rapport "Varsel og rask vurdering av situasjonen med nye virusvarianter i Oslo og Viken" datert 27. februar 2021. Vi viser også til FHIs notat til Oslo kommune "Forslag til tiltak vedr smittesituasjonen i Oslo" som ble sendt i kopi til helsedirektøren 26. februar.

I rapporten skriver FHI blant annet:

"Den engelske varianten er blitt den dominerende varianten i Oslo og mange kommuner i Viken.

Det er sannsynlig at den har større spredningsevne (høyere basal R).

Det er moderat sannsynlig at den noe hyppigere gir mer alvorlig forløp."

Fagdirektør Frode Forland opplyste i morgenmøte med HOD, Helsedirektoratet, SLV og RHFene 26. februar at instituttet festet lit til en dansk artikkel som anga økt sykkelighet av den britiske virusvarianten til 1,65 (65 %).

FHI skriver videre:

"I flere kommuner i Viken er epidemien under kontroll selv om den engelske varianten dominerer, og tidlige utbrudd med denne varianten er slått ned.

Situasjonen er alvorlig siden den engelske varianten har potensial for større spredning. Det kreves derfor bedre smittevern for å holde den under kontroll."

Byrådet i Oslo vedtok fredag 26. februar å arbeide videre med en rekke tiltak.:

- Sterk anbefaling om ingen private sammenkomster og unngå besøk i private hjem
- Stenge serveringssteder med unntak for takeaway
- Stenge ikke-kritisk varehandel, unntak for dagligvarehandel, apoteker helsekost, mv
- Fjerne unntak arrangementsforbud
- Forby utendørs arrangementer
- Begrense gruppestørrelser fritid unge (fra 20 til 10)
- Forskriftsfeste bruk av bransjevise smittevernveiledere? (byggenæringen)
- "Campus/lesesaler"?
- Styrke kommunikasjonen om etterlevelse, jf ungdom med fes med 10 nye hver dag
- Begrense unødig reise

- Forsterke besøksrestriksjoner på institusjoner
- Forsterket fokus på hjemmekontor
- SMS til innbyggere søndag kveld

I tillegg vil kommunen iverksette forsterket smittesporing og TISK

- Intensivert TISK i bydeler
- Mer testing fra mobile enheter og oppsøkende testing
- Tilstedeværende coronaveiledere
- Teste på arbeidsplasser og boliger
- Testtilbud til papirløse
- Etablere smittevernveiledning i videregående skole
- Massetesting i videregående skole og SIO

Byrådsavdeling har orientert om at tiltakene i skolen var diskutert og at kommunen vil heve videregående skoler til rødt nivå og holde ungdoms og barneskolen og barnehager på gult nivå. Byrådsavdelingen har også orientert om at Byrådet vil behandle saken på ny søndag 28.februar og at vedtakene vil bli annonsert i pressekonferanse samme dag.

FHI ga fredag 26.2 februar disse forslagene til tiltak i Oslo:

- Man må reagere svært raskt ved utbrudd med forsterket TISK. Det bør i den aktuelle situasjonen være en lav terskel for å stenge arbeidsplasser ved utbrudd og teste alle for å få oversikt.
- Kommunen bes å vurdere å gjeninnføre rødt nivå i VGS fra mandag, samt en anbefaling om bruk av munnbind både for elever og lærere.
- Jevnlig testing av lærere og elever i VGS (for eksempel en gang i uka). Dersom dette fungerer bra kan det være lettere å opprettholde gult nivå. Testingen må selvsagt følges opp med smittesporing, karantene og isolasjon mm
- Tilby hurtigtest på VGS i de mest belastede områdene av Oslo i forbindelse med oppstart av VGS etter vinterferien
- Testing av lærere og andre ansatte en gang i uka for barne- og ungdomsskolen. Vi anbefaler at disse skolene holdes på gult nivå inntil videre. Munnbind kan brukes av de ansatte når de ikke kan holde en meter avstand og er sammen med andre voksne. (Prioritere testing og munnbind til VGS først. Når det er oppe og går, kan det utvides til lærere og ansatte i barne- og ungdomsskole.)
- Vurdere jevnlig testing på andre arbeidsplasser der det er eller har vært utbrudd og eller høyt smittepress
- Vurdere å stenge arbeidsplasser midlertidig til man har fått kontroll på smittesituasjonen knyttet til utbrudd
- For fritidsaktiviteter for barn og unge kan man begrense smittefare ved for eksempel å gå ned på gruppestørrelse – dvs ikke trening/aktiviteter for større grupper (åpent for 20 innendørs nå, halvere til 10)
- Stenge serveringssteder igjen – kun holde åpent for take-away
- Besøk i hjemmet – gå ned til ingen bortsett fra for enslige og for ungdom og barn som kan ha besøk av 1-2 faste venner. Barn kan ha besøk av de fra kohorten sin.
- Generell anbefaling om å holde 2 meters avstand der man kan – dvs ikke i skolene og i helsevesenet, men for den generelle befolkning som en ekstra sikkerhetsmargin
- Vurdere å stenge butikker og matservering som skjer inne på kjøpesentre, da disse stedene ser ut til å bli samlingsplass for ungdom som ikke har så mange andre steder å samles.
- Skjerpet kontroll med overholdelse av reglene knyttet til kjøpesentrene, arbeidsplasser og serveringssteder.

- Bruk av vakter og vektere som kan passe på at smittevernregler overholdes

Helsedirektoratet har forstått at den økende smitten i Oslo er spredt mer utover hele byen enn tidligere. Den britiske virusvarianten utgjør trolig rundt 50% av smittetilfellene. Det er mange utbrudd knyttet til arbeidsplasser, byggeplasser, fester og ansamlinger av ungdom, og unge voksne, og i skoler og barnehager.

I FHIs rapport viser man til smitten i ulike aldersgrupper i uke 8. Aldersgruppen 0-9 år utgjør 11,1 % og gruppen 10-19 år 18,7%. Vi vet at testaktiviteten i gruppen under 9 år er lavere enn for andre aldersgrupper. Til sammen utgjør de under 20 år nesten 1 av 3 påvist smittede i hovedstaden.

FHI anbefaler rødt nivå og bruk av munnbind i videregående skoler og økt testing av ansatte og ev bruk av munnbind på barne- og ungdomsskolen. FHI anbefaler også at innendørs fritidsaktiviteter for barn og unge kan fortsette for grupper under 10 barn.

I møte mellom fylkeslegen i Oslo og Viken, Oslo kommune, Helsedirektoratet og FHI 26. februar ble FHI utfordret av helsedirektøren til å gi Oslo kommune en liste med forslag til tiltak som raskt kan presse R til under 1.

I notatet til oslo kommune skriver FHI at " Det må være et mål raskt å få kontroll på situasjonen slik at R-tallet igjen kommer under 1."

Vurdering

Hvis man, slik både Oslo kommune og FHI skriver, ikke velger å målrette flere tiltak mot barn og unge under 15, vil man, for å kunne oppnå målbildet om å presse R under 1, måtte innføre vesentlig strengere tiltak for andre grupper.

Helsedirektoratet viser til SSIs rapport om modelleringer om konsekvenser av å åpne klassetrinn i skolene. FHI har fått et eget oppdrag fra Helsedirektoratet hvor instituttet er bedt om en nærmere vurdering av blant annet denne rapporten.

Kontrollbegrepet bør etter Helsedirektoratets vurdering vurderes opp mot flere faktorer, herunder antall med ukjent smittevei, muligheten for kommunene til å opprettholde TISK-kapasitet og for spesialisthelsetjenesten evne til å yte nødvendig helsehjelp.

Spørsmål til FHI

1. Helsedirektoratet ber om FHIs anslag på forekomsten av smitte er i aldersgruppene opp til 20 år i Oslo og Viken. I forbindelse med det spør vi også om
 - a. vurdering av risiko og behovet for tiltak knyttet til spredning av smitte fra asymptomatiske barn og unge
 - b. vurdering av om de foreslåtte tiltakene fra Oslo kommune i vedtak av 28.februar, med tillegg av rådene fra FHI, er tilstrekkelig for å redusere forekomsten i aldersgruppene 0-9 og 9-16 år.
2. Helsedirektoratet ber om FHIs vurdering av om de samlede tiltakene i Oslo kommunes vedtak av 28. februar vil være tilstrekkelig til raskt å presse R under 1. Dersom FHI vurderer

at det er behov for ytterligere tiltak, ber Helsedirektoratet om råd om hvilke tiltak som i tillegg vil være nødvendige for å bringe reproduksjonstallet R raskt under 1.

Vi ber om svar på spørsmål 1 og 2 innen mandag 1.mars kl 10.00

Vi ber også om FHIs svar på

3. For å sikre felles bruk av begrep ber Helsedirektoratet FHI om definerer hva instituttet legger i begrepet "kontroll av smittesituasjonen" og hva det praktisk betyr for den situasjonen landet nå er i.
4. Helsedirektoratet ber om modellering av, med bakgrunn i antatt økt sykkelighet knyttet til smitte med britisk variant på 65 %, hvor høye nasjonale smittetall Norge kan tåle før antall smittede når et omfang som vil overbelaste kapasiteten i spesialisthelsetjenesten.

Vi ber om svar på spørsmål 3 og 4 innen tirsdag 2.mars kl 08.30

Andreas Skulberg
Svein Lie

Svar fra FHI på tilleggsoppdrag

Fra: Aavitsland, Preben <Preben.Aavitsland@fhi.no>

Sendt: mandag 1. mars 2021 11:18

Til: Beredskap Hdir <beredskap@helsedir.no>; Svein Lie <Svein.Lie@helsedir.no>; Andreas Skulberg <Andreas.Skulberg@helsedir.no>

Kopi: _coronaledergruppe <coronaledergruppe@fhi.no>; Greve-Isdahl, Margrethe <Margrethe.Greve-Isdahl@fhi.no>; Knudsen, Gun Peggy Strømstad <GunPeggyStromstad.Knudsen@fhi.no>

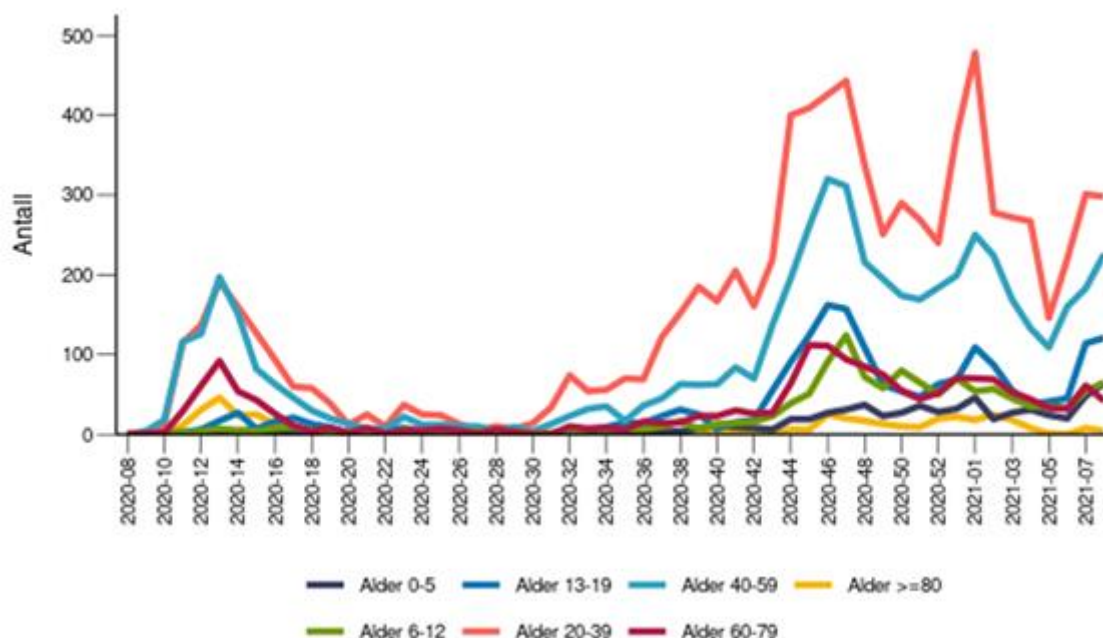
Emne: Svar på spørsmål

Hei, Svein og Andreas

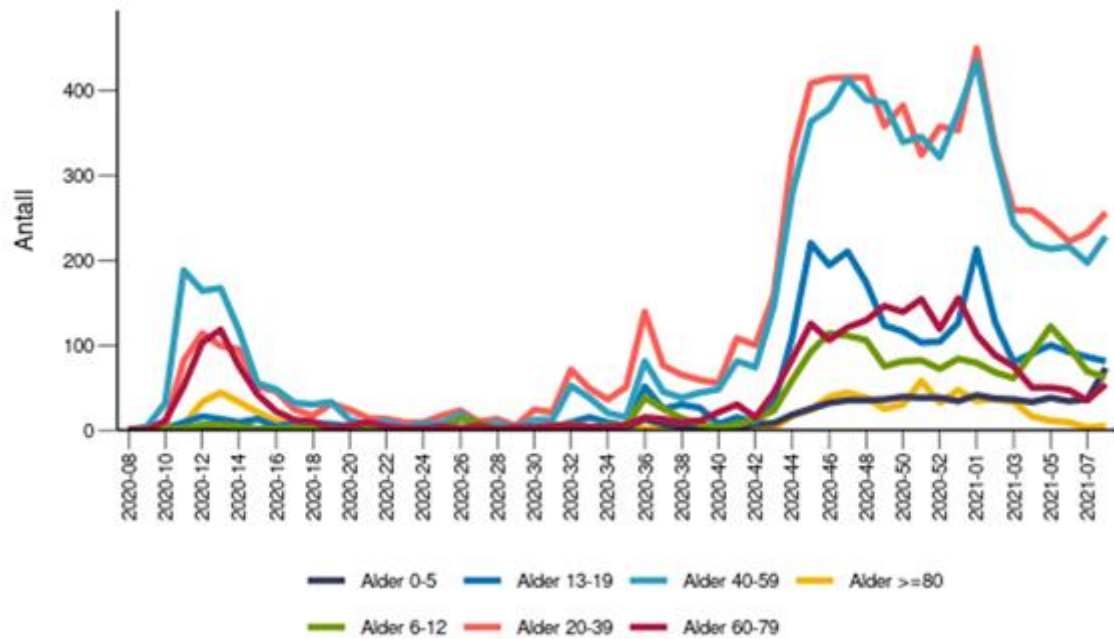
Takk for de fire spørsmålene. Jeg forstår det haster med de to første, så her kommer svar på dem.

Vi ser ikke noen klare tegn til at epidemien rammer barn og unge annerledes nå i Oslo og Viken, jf. figurene under. Vi har derfor ikke noen endrete vurderinger av risiko ved smitte fra barn som følge av situasjonen i Oslo og Viken. I lys av situasjonen i Oslo generelt og blant barn og unge, har Oslo nå etter råd fra blant annet oss innført ei kraftig tiltakspakke for å snu trenden i epidemien. Om dette er tilstrekkelig eller ikke, vil tida vise. Vi synes det er rimelig at kommunen, i tråd med regjeringens strategi, forsøker å skåne barn og unge for de hardeste tiltakene. Vi vil fortsette samtalene med Oslo kommune om situasjonen framover, overvåke utviklingen nøye og eventuelt foreslå justeringer av tiltakene ved behov. Siden kommunen er veldig på vakt og villig til å ta sterke grep, mener vi at det ikke er grunnlag for statlig vedtatte tiltak. Da er det bedre å fortsette med rådgivning.

Oslo:

Viken

Vennlig hilsen
Preben Aavitsland
 Overlege

Områdeledelsen for Smittevern, miljø og helse
 Folkehelseinstituttet
 Postboks 222 Skøyen, 0213 Oslo
 Tlf: 21 07 70 00
 Mob: 901 98 221
www.fhi.no
preben.aavitsland@fhi.no

